

ТЕХНОПОЛІСИ ЯК ЧИННИК АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Махан Д.

Студент факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. Проаналізовано закордонний досвід функціонування технополісів. Обґрунтовано необхідність розвитку технополісів в Україні.

Ключові слова: технополіс, наукомісткий бізнес, інвестиційний клімат, інвестиції, інновації.

Сучасний розвиток економіки України, орієнтований на підвищення її конкурентоспроможності та обумовлює активізацію інноваційної діяльності, без якої стає неможливим здійснення прогресивних зрушень. В межах таких перетворень одну з головних ролей можуть відігравати технополіси.

Технополіс є сучасною формою територіальної інтеграції науки, освіти та високорозвиненого виробництва. Він є єдиною науково-виробничою, навчальною, житловою та культурно-побутовою зоною, об'єднаною навколо наукового центру і забезпечує безперервний інноваційний цикл на базі наукових досліджень. Саме це є причиною, через яку в розвинених країнах із сильною економікою держава виявляє свою зацікавленість у створенні та розвитку технополісів.

Створення технополісів дозволяє модернізувати традиційні для регіону галузі промисловості та виводити їх на сучасний рівень, а також запроваджувати нові інноваційні напрямки. Особливе місце у програмах створення та розвитку технополісів відводиться університетам та проблемі підготовки кадрів відповідно до високих вимог, які пред'являє технополіс.

Ідея створення технополісів – компактних науково-промислових міст, що займаються розробкою інноваційних технологій і розвитком наукомістких виробництв, зародилася на початку 1950-х років у США. Проте бурхливого розвитку вони набули в Японії у 1980-ті роки. Для створення технополісів було визначено дев'ятнадцять зон, що рівномірно розташовувалися на чотирьох островах. Найбільш відомим з них було наукове місто Цукуба, в якому знаходилися 30 з 98 провідних державних лабораторій Японії. На відміну від

класичних технополісів, головна мета яких – це комерціалізація результатів наукових пошуків, що передбачає спеціалізацію на прикладних дослідницьких роботах, Цукуба стало містом фундаментальних досліджень.

Програма створення технополісів замислювалася як складова частина державної стратегії Японії, спрямованої на інтелектуалізацію всього господарського комплексу країни. Її задум базувався на державних пріоритетах наукових досліджень, чіткій науково-технічній політиці та бажанні розосередити науково-дослідницьку діяльність по префектурам. Японські технополіси повною мірою виконали свою місію. За двадцять років свого існування на їхній території було створено та реалізовано більше половини всіх японських інновацій, при цьому кожен з технополісів мав свою спеціалізацію та особливості організації досліджень та створення технологій.

Розглядаючи досвід Японії, можна зробити висновок, що програма розвитку наукомісткого бізнесу шляхом створення та розвитку технополісів має велику роль в економіці держави. Чітко сформульовані цілі і терміни принесли свої плоди. За короткий проміжок часу в Японії з'явилося більш двадцяти технополісів. Важливо ще те, що при створенні технополісів приймалась до уваги специфіка регіонів, що у свою чергу дозволяло застосовувати результати досліджень безпосередньо на найближчих підприємствах.

На відміну від японської, американська концепція технополісу вважає його середовищем, яке створюється протягом тривалого часу і є плодом еволюційного розвитку економіки, науки, культури, суспільства. Згідно з цією концепцією, технополіс – це місто, в якому критична маса освіти і культури, науки і техніки, наукомісткого бізнесу та венчурного капіталу породжує ланцюгову реакцію наукової та ділової активності міжнародного, глобального масштабу. Це місто видатних інноваційних здібностей, найвищого рівня життя, як магніт, що притягує найкращі уми з усіх куточків планети. Таким чином, для того, щоб створити таке місто, потрібно починати роботу з формування сприятливих макроекономічних умов, розвитку інфраструктури, середовища, сприятливого для фахівців та інвесторів.

Інвестування у діяльність технополісу є необхідним фактором його успішного функціонування. Якщо розглядати загальну величину інвестицій країни, яка включає і державні інвестиції, і приватні, раціонально з точки зору, що держава повинна сприяти не тільки своєю фінансовою підтримкою розвитку НДДКР (Науково-дослідній та дослідно-конструкторській роботі), а й

створювати сприятливий інвестиційний клімат в країні. Рейтинг країн світу за рівнем інвестування виглядає так, перше, друге та третє місце посідають США, Китай та Японія, а Україна входить лише у другу півсотню країн. Це говорить про необхідність створення більш сприятливого інвестиційного клімату в нашій країні, особливо у галузі наукомісткого бізнесу.

Як свідчить аналіз досвіду розвинутих країн світу, становлення і функціонування технополісів позитивно впливає на розвиток і функціонування малого і середнього наукомісткого бізнесу, на рівень освіти, на розвиток регіону, і, звичайно, на підвищення наукового потенціалу країни. Саме це і є однією з основних причин, за якою у розвинених країнах з сильною економікою держава проявляє свою зацікавленість у створенні та розвитку технополісів.

Слід зазначити, що технополіси можуть стати одним з головних чинників активізації інноваційного розвитку України. Їх створення надасть можливість:

- максимально зблизити науку та виробництво і, таким чином, значно підвищити ефективність використання досягнень НТП;
- сприяти структурній перебудові економіки для підвищення її наукомісткості;
- рівномірніше розташовувати продуктивні сили, вирівнюючи при цьому диспропорції в економічному розвитку території;
- розвивати у технополісах безвідходні виробництва, розробляти та впроваджувати досконаліші методи очищення, застосовувати екологічно чисті матеріали й джерела енергії.

Список використаних джерел:

1. Стеченко Д. М. Інноваційні форми регіонального розвитку : навч. посіб. / Д. М. Стеченко. – К. : Вища школа, 2015. – 254 с.
2. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети: монографія; за ред. З.С. Варналія. – К. : НІСД, 2013. – 768с.

